

KUSTBON

Prenumerationspris
 1 år Kr. 2:—
 1/2 " " 1:—

Utgiven av Svenska Folkförbundet.
 Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.

Utlandet:
 1/1 år Kr. 3:—
 1/2 " " 1:50

"Kustbon."

Flera gånger har man talat och skrivit om "Kustbon," och många finna, att den är för liten och icke motsvarar de fordringar man bör ställa på en tidning. Att den är liten och anspråkslös kan naturligtvis icke bestridas, men trots sin litenhet har den en oerhörd stor betydelse för oss estlands-svenskar. Den är det språkrör, som hela tiden fört vår talan. Utan "Kustbon" skulle vi varken kunnat nå våra egna bygdebord ej heller så lätt komma i kontakt med den övriga svenska världen. I detta avseende har "Kustbon" faktiskt spelat en roll, som är större än man kanske tror. Att den är ringa, kan icke hjälpas, ty medel saknas, men de som offra sin tid för den de sakna icke god vilja, och självuppostringen hos redaktören gör, att tidningen allt fortfarande existerar. Lite mera hjälp och bistånd från vänners sida och "Kustbon" kan, ehuru liten, fortsätta sin verksamhet för den goda saken den gjort till sin uppgift.

Jag tillåter mig att citera vad en utomstående säger om vårt organ. Det är ett uppmanande och välvilligt uttalande, som visar, att den lilla budbäraren i all sin anspråkslöshet icke saknar vänner i viken.

Julius Forström skrev för några år sedan till Kustbon:

"Din spåda röst har en svenskhetens klang, som icke många av de stora bland dina kamrater härhemma har.

Mätte den få leva och icke förtröttas att egga dina egna till fortsatt strävan för kulturell utveckling och därmed ekonomiskt höjande.

Sverige är i så många avseenden ett lyckligt lottat land, och dess inbyggare äro i mångt och mycket borstkämda barn. Vi äro ofta sena till tack för vad gott vi, ha men snara till missnöje.

Må din spåda stämma väcka dem av oss, som hör dess rena, svenska klang, till eftertanke. Vi skulle vinna därpå. . . .

Det är så många röster även på vårt kära, vackra svenska språk, som skriar falskt och gällt; må din blyga stämma ena oss svenskar å omse sidor av Östersjön, ena oss i ärlig broderskärlek."

Nu, då årets sista nummer härmed utgives, ber jag få tacka tidningen för det gångna året och önska lycka till i fortsättningen. Förtröttas icke på vägen! Du har en stor uppgift att fylla bland Estlands svenskar.

En läsare.

Julfest.

Lördagen den 6 ds. firade ungdomsavdelningen "Enighet" julfest, för vilken förberedelserna pågingo redan en längre tid, och av allt detta att döma kunde man på förhand redan ana, att festen skulle bli intressant. Däri hade man icke heller misstagit sig.

Programmet var i sig självt mycket omväxlande och rikt både på ett och annat. Det bjöds på sång, skådespel, folkdanser och tablå. Man kunde inte annat än förvåna sig över det arbete de unga själva nedlagt på allt detta, ty hela programmet utfördes av ungdomarna själva, om man undantar några småbarn, vilka uppträdde i tablån. Skådespelet utgjorde tyngdpunkten i hela programmet

och uppfördes med gott humör och med kärlek till själva saken. Flera moment i detsamma kunde locka t. o. m. den mest surmulne till ett gott skratt. Dessutom må här nämnas folkdanserna, de gamla, stiliga danserna, som våra förfäder dansade. Det är någonting vida mer än neger- och indiandanser, som främst i Amerika ha fått hemorts rätt och sedan fortplantats över hela världen, både de civiliserade och de ociviliserade delarna. Folkdanserna skulle ej heller i sig själva kunna bjuda någonting positivt, om de dansande ej uppträdde i folkdräkter, vackra, stiliga. Det är enbart glädjande, att man även hos oss börjar ta fädrens klädedräkter till heders!

Utom det egentliga programmet hörde ett lotteri, och en hel del vackra saker funnos, som hamnade hos lyckliga vinnare.

Hela festen var organiserad mycket väl. Det återstår bara att tillägga, att anslutningen till festen hade kunnat vara mycket större.
Rufus.

„Estland“ — intryck och studier av Sven Wikberg.

Denna i populär stil skrivna bok bjuder trots det begränsade utrymmet i många hänseenden på rikt material. Förf., som efter de enskilda beskrivningarna att döma, personligen besökt de de orter, som varit av betydelse i Estlands historia, har med hjälp av olika historisklitterära källor kunnat ge en rätt så lyckad skildring av provinsen Estlands utveckling till självständig republik. Även landets nuvarande konstitution beskrives och en karaktä-

„Kustbon“ önskar alla sina läsare jämte andra dess gynnare och vänner i in- och utlandet en fröjderik jul samt ett lyckobringande gott nytt år!

Red.

Redovisning.

Vid "Enighet's" fest den 6 ds utgjorde behållningen Kr. 105:03. Till alla festdeltagare och medhjälpare, som bistyrts till att festen blev så vällyckad, framföres hämed ett varmt och hjärtligt tack.

"ENIGHET's" styrelse.

ristik över Estlands partiväsande finna vi inom ramen av detta arbete.

Estlandssvenskarna behandlas i ett särskilt kapitel av boken. Här har förf. i första hand stannat vid Vörmsö. Befolkningens historiska existenskamp och det nutida sommarlivet på ön har skildrats i sina variationer.

Att en del frågor icke fått en mer ingående och mångsidigare belysning än som skett, torde väl kunna tillskrivas förf. korta vistelse i landet.

Torsdagen den 13 ds hade Svenska folkförbundets styrelse anordnat samkväm å Riddarg. 3, vartill hade infunnit c:a 30 personer.

Riksdagsman hr. M. Westerblom redogjorde då för arbetet i riksdagen och belyste det nuvarande politiska läget samt framlade några synpunkter på ett sätt, som vittnar om politisk klarhet och god vilja att i sin mån alltid arbeta för fosterlandets och svenskarnas sak.

Hr. Westerblom är den borne politikern, och vi hoppas att han ännu länge måtte kunna föra svenskarnas talan i riksdagen.

Vid samma tillfälle sjöng fru Fabian några sånger som mottogs med livligt bifall. Resten av tiden tillbragtes under livligt samspråk vid teorden.

Senaste torsdag anlände från Stockholm Generalkonsul Folke Bökman, kandidat Widstrand och dir. Johansson. Dagen därpå besöktes Birkas folkhög- och lantbruksskola, över vilken ovannämnda herrar uttalade sig i berömande ordalag. På lördagen anträdde återresan.

„Julhälsning till de svenska församlingarna i Estland“ har utkommit och kan rekvireras hos A. Heldring, Riddargatan 9. Pris 90 cent.

Svenska folkskolans i Reval julfest

äger rum **lördagen den 20 dec. kl. 6 e. m. å Nygatan 15 (i IV folkskolans lokal.)**

Alla hjärtligt välkomna!

Den 15 ds. begick Estlands största tidning „Päevaleht“ sitt 25-års jubileum. Tidningen startades under orosåret 1905 och var till en början rätt obetydlig men har under årens lopp förstått att göra sig gällande och i den dag, som i dag är, kan Päevaleht med tillfredsställelse blicka tillbaka på 25-årig verksamhet. Jubileumsnumret hade ett aktningens värt omfång och gediget innehåll tack vare en vidsträckt krets av framstående medarbetare.

Vigslingarna och bolsjevismen. „Gudsförnekarnas förbund“ i Moskva har beslutat att draga i härad mot ett så menligt ting som vigslingen, ty den anses såsom en rest av den borgerliga samhällsordningen. Det skulle icke förvåna, om man i Moskva i snar framtid förbjöde att äta, ty det är också en borgerlig och kapitalistisk samhällsföreteelse. Lösenordet skulle antagligen då lyda: Ned med maten!

Med varje dag som går gör sig arbetslösheten allt mer och mer gällande. Kölden tilltar och hindrar redan en del nödhjälpsarbeten, som försiggå ute.

Från Tartu meddelas att arbetslösa besökt stadens borgmästare och förhöllo borgmästaren att stadsförvaltningen ej vidtagit tillräckligt energiska åtgärder för lindrande av nöden bland de arbetslösa, ehuru stadens anslag för nödhjälpsarbeten belöper sig till 47000 kr.

„Julhälsning till de svenska församlingarna i Estland.“

Det lilla häftet är avsett att bidra till att sprida julglädje i de svenska hemmen och att vara en länk i samhörighetens kedja. Vi ha inte ofta tillfälle till att läsa någonting, som speciellt är skri-

vet för oss, utan ständigt måst vi läsa vad andra giva oss. Innehållet i „Julhälsningarna“ är ju visserligen också en produkt av olika författare, men dock ett alster, som är avsett i främsta rummet för oss.

Innehållet är gediget och försett med flera belysande illustrationer. Det lilla häftet torde med glädje omfattas i de svenska hemmen i synnerhet som priset är tämligen billigt, blott 90 cent.

Häberlin vald till schweizisk president. Schweiziska förbunds-församlingen har vid sammanträde på torsdagen med 158 röster av 160 giltiga röster valt hittillsvarande vicepresidenten förbunds-rådsmedlemmen Häberlin till förbunds-president för år 1931. Till förbunds-rådets vicepresident valdes med 162 av 181 giltiga röster förbunds-rådsmedlemmen Motta.

Uppfinnare förföljes av spioner. En ung engelsk uppfinnare, vars namn hemlighålles, har i dagarna ställt sig under Scotland Yards i London beskydd och anmodat polisen om tillåtelse att få bära vapen. Vederbörande, som är en 24 år gammal vetenskapsman, har under fleråriga experiment på kemisk väg framställt ett ämne, som gör aeroplan brandsäkra. Flera utländska makter ha gjort försök att komma i besittning av hemligheten, men den unge mannen har avböjt alla anbud och har för avsikt att bevara uppfinningen åt sitt fosterland.

Åtskilliga gånger har han blivit varnad för utländska spioner. Under långa tider har han blivit skuggad och många gånger har hans hustru uppringts per telefon och anmodats om att infinna sig på en eller annan avsides belägen plats.

Nu har man också försökt att spränga den unge vetenskapsmannens laboratorium i luften, och endast genom en ren tillfällighet undgingo uppfinnaren och hans assistent att bli dödade. Upprepade gånger ha inbrott företagits i laboratoriet. Skåp och lådor ha dyrkats upp och tjuvarna ha bortfört en mängd hemliga kemiska formler, som dock näppeligen torde vara användbara, enär de alla äro avfattade i code form.

Scotland Yard betraktar attentatet som mycket allvarligt och har uppdragit åt sitt spionagedepartement att igångsätta noggranna undersökningar.

Medlemmar av

S:t Mikael församlingen,

som ej ännu erlagt sin kyrkoskatt, bedes göra det med det snaraste.

Kassören.

Kravaller flerstädes i Berlin Natten till söndagen ha kravaller ägt rum på flere platser i Berlin. Den allvarligaste utspelades i närheten av Alexanderplatz, där ett handgemäng uppkom mellan polisen och en stor folkmassa, då en man skulle anhållas. En poliskonstapel, som blivit skild från sina kamrater och svårt misshandlad, tog i nödvärn till sin revolver och sköt ned en av demonstranterna. En stor polisstyrka rensade senare gatorna.

Svår sjöolycka utanför Florida. En svår fartygskatastrof har inträffat i farvattnen utanför Florida. Brand uppstod på ångaren Evreka II, som med ett stort antal lustresande ombord avgått till de tropiska farvattnen. Ångaren var försedd med en botten, som delvis var av glas, så att man kunde iakttaga havsbotten. Branden ombord åtföljdes av en explosion, vid vilken tre personer dödades. Dessutom saknas 32 av de 135 ombordvarande.

Finsk skonert strandar norr om Fyen. En finsk skonert i den rasande stormen råkade ut för en allvarsam olycka vid Endelave, norrom Fyens nordligaste udde. I stormen drev fartyget ur kurs och strandade vid ön. På söndagseftermiddagen lyckades bärgningsångaren Svava gå ut till den förolyckade skonerten och efter ett ansträngande bärgningsarbete lyckades man bärga kapten och besättning, i allt 10 män och en kvinna. Fartyget hade redan på lördagen strandat, varför de ombordvarande fått uppleva en ohygglig natt.

Det konstaterades att det var finska skonerten Nordö från Vasa och på väg från Vasa till Odense. Skonerten har full trälaster. Den har fått hål i botten och sitter mycket hårt på grundet. Fartyget är vattenfyllt. Närmare uppgifter om olyckan saknas tills vidare.

Besättningen överfördes till Kalundborg.

De bärgade må efter omständigheterna bra.

Oroligt i Spanien.

Enligt vad tidningarna uppger råder oro i Spanien. I flera stora städer har förklarats strejk. Madrid jämte omgivning är förklarad i belägringstillstånd; alla förbindelser med huvudstaden äro avbrutna. Från flygmaskiner ha flygblad nedkastats i staden med uppmaning om att förena sig med revolutionärerna. Senare meddelas, att regeringstrupperna gjort sig till herrar över situationen. En del revolutionärer ha i flygmaskiner flytt till Portugalien.

20 kommunister ha anhållits i Helsingfors. För ett par veckor tillbaka anhöll detektiva centralpolisen i Helsingfors några kommunistagenter. De med dem verkställda förhören ha lett till att under de senaste dagarna ytterligare ett antal anhållanden företagits. Sålunda ha inalles ett 20-tal personer anhållits, varav hälften kvinnor.

Bland de anhållna befinna sig tre röda officerare, som vunnit utbildning i Ryssland och på hemliga vägar anlant till Finland samt vistats här under falska namn. Dessutom befinna sig bland de anhållna några personer, som upprätthållit förbindelserna mellan de kommunistiska organen, samt några mindre betydande organisatörer för det kommunistiska arbetet.

I samband härmed ha avslöjats fyra hemliga kvarter, varest från Ryssland anlända organisatörer dolt sig eller avfattat och mångfaldigat hemliga proklamationer. Samtidigt beslagtogs stora mängder mångfaldigad eller i Ryssland tryckt litteratur, bland annat större delen av det senaste numret av Finlands kommunistiska partis Tiedonantaja. Vidare påträffades ett stort parti kol och vaxpapper samt tre skrivmaskiner ävensom diskritskommitténs i Nyland arkiv, innehållande rapporter från de lokala kommittéerna i länet.

Hos flera av de anhållna påträffades handlingar, som ge bevis för att de utövat brottslig verksamhet. Några av dem innehade skjutvapen.

I Tammerfors beslagtogs detektiva centralpolisen i går apparater för duplicering av kommunistiska flygblad samt ett par personer.

Bland de i Helsingfors anhållna är förre redaktören vid Savon

Työ, Esa Hietanen, som en längre tid varit efterspannad av polisen.

Dödsdimman i Belgien.

Från Belgien meddelas att där har uppenbarat sig en mystisk dimma i Maasdalen som medfört döden för flera tiotal personer. Till en början stod man handfallen inför denna hemska företeelse och uppställde alla möjliga antaganden om orsaken därtill. Några lärda ginga t. o. m. så långt att de trodde, att det var en brottslig hand med i spelet och att giftgaser hade utsläppts. Senare kom man dock underfund med orsaken, nämligen skulle det vara sand som vinden fört med sig från Afrika, från Saharaöknen.

Tidningarna erinra om, att Liège-trakten 1902 och 1911 hemsöktes av en dimma, som även kostade många människors livet. Vid obduktion av ett av offren konstaterades, att dödsorsaken varit lunginflammation. Läkarna se däri ett nytt bevis för, att endast dimman förorskat dödsfallet. Goda resultat ha även uppnåtts vid de sjukas behandling, vilket ej varit fallet, om sjukdomen berott på giftgaser.

Sodom och Gomorra utgrävas. Som en av de intressantaste tilldragslserna under de stora utgrävningar, som företagas i Palestina, måste nog betecknas framgrävningen av de två stora förhistoriska städerna vid Jordanflodens utlopp i Döda hvet. För endast ett år sedan påbörjades, på initiativ från Rom, grävningarna efter de båda städerna Sodom och Gomorra, och redan nu har man nått fram till målet. De två städerna, som äro belägna på endast halvannan kilometer från varandra, äro redan delvis utgrävda, och de gjorda undersökningarna ha ytterligare bevisat bibelns skildring av desas undergång. De jesuitmunkar, som leda utgrävningen, ha därunder påträffat rester av förbrända murar, människoskelett, alla slag av husgeråd och redskap, alltsammans täckt av täta lager av aska, vilka vittna om att städerna hemsöktes av eld. Husens byggnadsstil ger anledning till den förmodan, att städerna uppfördes omkring 3,000 år före vår tidräkning och att de antagligen ödelagts ett århundrade senare.

Haverford-expeditionen, som också sysselsätter sig med utgrävningar i Palestina, har däremot ägnat sitt arbete åt levitstaden Beth Cemes i Judeen, väster om Jerusalem. vilken erövrades från filisteerna av Israels konung Joas omkring 2,000 år f. Kr. Här påträffades bl. a. ett hus från bronsåldern, byggt av timmer, en väldig ugn för bränning av lergods från den tidiga järnåldern, ävensom lampor och skålar av bränd lera samt slutligen en lertavla med en bild av gudinnan Astarte. Egendommeligt nog innehöll skålarna ännu rester av ärter, linser oliver och russin. Frågan om vad staden den gången bar för namn, är ännu ej besvarad.

Leningrad är spårvägsolyckornas förlovade stad. På tal

om den senaste fruktansvärda spårvägskatastrofen i Leningrad framhåller Krasnaja Gazeta, att antalet olyckshändelser med människooffer på spårvägarna i Nevastaden är enastående stort. Under tiden juli—oktober innevarande år ha sålunda ej mindre än 772 personer råkat ut för spårvägsolyckor; av dessa ha 125 avlidit, 284 ådragit sig svårare kontusioner, medan de övriga sluppit lättare undan. Under föregående år skadades under samma tidsperiod 631 personer, av vilka 50 avled. Anlatet olycksfall har sålunda sprungit i höjden; särskilt oroande är att mängden förolyckade barn är betydande. Många olycksfall ske på grund av allmänhetens vårdslöshet; tre fjärdedelar av samtliga olyckshändel-

ser ha ägt rum under på- och avstigning, efter det spårvagnarna satts i gång. Talrika äro även de fall, då spårvagnar kollidera. Inalles ha 892 sådana fall ha registrerats under de nämnda fyra månaderna av löpande år mot 590 under samma tid senaste år. Kollisionerna, betonar Krasnaja Gazeta, föranledas i regel av ouppmärksamhet och slarv, som spårvägspersonalen låter sig komma till last.

Amerikas farmare använda sitt korn som bränsle. Roland, Manitoba. Då kornet nu betalas med mindre än en fjärdedels dollar per bushel, ha farmarna begynt använda det som bränsle. Det uppges, att det blir billigare att bränna korn än kol eller ved.

Alla

Kustbons läsare

tillönskas en god och trevlig julhögtid och ett gott nytt år av familjen **Ceskil Rydén**.
Rikull.

CARL FREDRIKS BIERSTUGA
Hantverkaregatan 17.
NORRKÖPING
REKOMMENDERAS.

RESTAURANT D A M B E R G
MATSALEN I TR. STOCKHOLM. REKOMMENDERAS

Beställningar av bord N. 12911. N. 6285.

Hamnrestauranten Motala

Belägen vid hamnen.

Fullständig servering. Gott bord.
Billiga priser.

Kinna.

Fredriksson & Abrahamsson, Kinna

Tillverkar och försäljer:

GARDINER, BOMULLS-, YLLE- & LINNEVÄVNADER samt YLLETRIKÅ

RESEEFFEKTAFFÄREN VÄSKAN

Kungsgatan 23

STOCKHOLM

Vildskinn

Räv, Utter, Mård, Hermelin, Ekorre, Hare och Kanin köpas till allra högsta pris.

Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsakligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes mot porto.

FOUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4

Vid besök i Norrtälje rekommenderas

Stadshotellet

Innehavare Direktör B. O. Lagermark
Musik under so 3 marmånaderna.

FRIMÄRKSBYTE

önskas med de Baltiska staterna.

Olaf Sievers

Nytorget 8. V. Stockholm.

„Besök Borås“

PEHR NILSSON
Byggnadsentreprenör, Stockholm
Husbyggnader — Reparationer
Tel. 6803 Eriksbergsgatan 16 Tel. Norr 6803.
Nybyggnaden, Svevägen 77 Tel. Vasa 14577.

STADSHOTELLET HEDEMORA

Rekommenderas. Modernt

Hotell & Restaurang.

Fullständiga rättigheter Tel. Namnanrop

Reserverad annonsplats

Bierstugan i

Spångbacken, Norrköping.

Rekommenderar sina väl tempererade maldrycker.

HOLMBLOMS
KAPOR, DRÄKTER
NORRMALMSTORG

Tel. N. 561 STOCKHOLM Rikst. 9255

Jönköpings stads och läns sparbank

Stiftad 1831.

Huvudkontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor
Jönköping, Huskvarna, Norrahammar, Smålands Taberg.

Betald annonsplats

Reserverad annonsplats

Slite Cement
och kalk A. B. Slite

„Besök Kaitneholm“

Restaurant Runan

Sundsvalls popu lära restaurant

HEMTREVLIGFESTVÄNING

Förträfflig mat.

Billigaste priser

Mc CORMICK-DEERING INTERNATIONAL

LANTBRUKSMASKINER

BRUKET BÄST - I LÄNGDEN BILLIGAST
BEGÄR KATALOGER!

AKTIEBOLAGET

INTERNATIONAL HARVESTER Co.

NORRKÖPING — MALMÖ

EGONLINEN uppehåller regelbunden trafik Göteborg med alla mellanliggande svenska hamnar till KARLSKRONA—DÄNZIG—LIBAU—RIGA—REVAL—HÄLSINGFORS.

HANSA

STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
S. Karja 7.